

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:	Zodpovedný redaktor:	Redakcia a vydavateľstvo:
Na celý rok ... 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník.	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ... 2 " — "	Majiteľ a vydavateľ:	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
Na štvrt roka ... 1 " — "	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>		

Nový rok kresťanskej ľudovej strany.

Krajinskí vyslancovia a početní vonkajší členovia kresťanskej ľudovej strany z príležitosti nového roka blahoželania vyslovili predsedovi strany a vodcovi katolíckych pohybov krajinských, skutočnému vnútornému tajnému radcovi grófovi Aladárovi Zichy-mu. Na blahoželania, ktoré v mene strany tlumočil podpredseda, pápežský prelát Ján Molnár, predseda strany, sk. vn. t. radca gróf Aladár Zichy odpovedal nasledujúcou rečou:

Mojí ctení priatelia!

Ďakujem za vaše novoročné blahoželania. Keby tieto blahoželania vyslovené boli len mojej osobe alebo jedine ako predsedovi strany, dnes, keď len na jednu vec máme obracať našu pozornosť, dnes, keď za víťazstvo našej zbrane a s tým za blaho našej vlasti pracovať a modliť sa máme, o to by som vás bol prosil aby sme odhliadli od novoročného blahoželania, aké u nás v obyčaji je u každej politickej strany. My ale už pred 20 rokami sdrúžili sme sa a aj dnes z tej príčiny tvoríme jednu politickú stranu, aby ona od každého neodvisle, jedine kresťanskými zásadami a výlučne vlasteneckými citami vedená, slúžila blahu našej vlasti, bo sme vždy toho pevného presvedčenia boli ako dnes, že blaho vlasti a s tým budúcnosť celého krajinského obyvateľstva, len od toho závisí, či naša vlasť aj napozatým ostane kresťanskou a uhorskou. Keď teda my na prahu nového roka znovu svedectvo skladáme o našom politickom programme, keď vy v podobe blahoželania ta

sa vyslovujete, že zkušenosti minulosti a veľké poučenia prítomnosti zároveň o tom vás presvedčily, že politický program kresťanskej ľudovej strany obsahuje tie zásady, ktorých uplatnenie národnou potrebou a zárukou je lepšej budúcnosti, vtedy osvedčenie sa vašeho rečníka nielen že úplne zodpovedá terajšej dobe, lež práve včul snáď potrebnejšie bolo, ako inokedy.

Nachodíme sa v prúde svetovej vojny. Buď Bohu chvála, nemusíme sa báť, že utonieme, bo sila pravdy je s našou zbraňou a doterajší beh vojny naplňuje nás najkrásnejšími nádejami. Konečný výsledok síce ešte nemožno predvídať, už ale aj včul pri žiare ohňa vojny spatrujeme mnoho takej pravdy a takeho poučenia, aké nielen my ustáľujeme, lež i sám dejepis, ktorých ustálenie ale veľmi blízko sa nás týka a veľkého zadosťučinenia nám poskytuje, bo pravdy a očividomé poučenia vo svetovej borbe národov o život a smrť, na površie vyhodené, svedčia o oprávnení a potrebnosti programu, ktorý sme si vytýčili, dokazujú oprávnenosť našich zásad a snáh politických. Je to veľké slovo, ctení priatelia, a veľké duševné uspokojenie pre tých, ktorí dľa svedomia prevádzajú politiku. A práve preto v týchto pre krajinu natolko kritických časoch, ačpráve v pravom smysle slova zaseklo účinkovanie každej politickej strany, poukázať musím na tieto dôkazy. Myslím, že len mojej vlasti preukážem službu, keď pred vami a jestli moje slovo ďalej prerazí, osvedčím sa pred celou krajinou, že keď nám Boh v týchto ťažkých časoch pomôže, keď znovu pokojnou cestou pracovať

môžeme na blaženej budúcnosti vlasti, netreba nám hľadať nové cesty, politické zásady kresťanskej ľudovej strany; obsahu v sebe také zábery, zastupujú takú nacionálnu politiku, ktorej oprávnenosť, vyplývajúca z nej sila a trvácnosť dokázané boli vtedy, keď krajina v boji za svoje jestvovanie sobrat a napnúť musela všetky svoje sily.

(Dokončenie nasl.)

Novoročný vojenský rozkaz jeho veličenstva kráľa.

Úradný časopis v novoročnom čísle uverejnil nasledujúci najvyšší vojenský rozkaz jeho veličenstva kráľa:

Rozkaz armáde a flotte.

Päť mesiacov pomíňajúceho sa roku monarchia zápasí s početným mocným nepriateľom vo vojne, ktorú monarchii a vernému jej spojencovi nanútili.

Vzpomenúc si na veľkú vytrvalosť Mojej armády a flotty na ich radostiplnú bojachtivosť a smrťou opovrhujúcu hrdinskosť výhlady budúceho válečného roku poskytujú duchapovznášajúcu dôveru, že bojujúci synovia Rakúska a Uhorska v prospech vlasti poctive znášať budú aj tie najťažšie navštívenia, ktoré vojna ukladá ich vojenským čnostiam.

S boľastiplnou vďakou rozpomínam sa o veľkom počte tých, ktorí na krvavom bojišti za našu pravdu svoj život obetovali; s najvrelejším uznaním pozdravujem Mojich hrdinských vojakov v tej nádeji, že s pomocou Božou nový rok povedie ich k víťazstvu.

Dané vo Viedni, 31. decembra r. 1914.

Franc Jozef, v. r.

Novoročné blahoželanie zbranej moci.

Telegrammy arcikniežata Fridricha a jeho veličenstva kráľa.

Hlavný veliteľ našej armády, maršall arciknieža Fridrich z príležitosti nového roku jeho veličenstvu kráľovi poslal nasledovný telegramm:

V tej pevnej dôvere, že pomocou Božou

po konečné víťazstvo dobojuje svoj spravodlivý boj voči mocným nepriateľom, celá zbranná moc Vášho Veličenstva, popri svojom mocnom spojencovi, vstupuje do nového roku jednej železnej doby. Najvrúcnejším novoročným želaním stotisícov na moje vedenie sverených statných vojakov je: Víťazstvo za vrele milovaného panovníka, cisára, kráľa, najvyššieho Pána zbranej moci a víťazstvo za drahú vlasť. Vich mene prosim holduplne Vaše Veličenstvo, o milostivé prijatie tohoto oduševneného želania mne podriadených síl, jako istý záloh blaženej budúcnosti monarchie a jej národov.

Arciknieža Fridrich,
maršall.

Jeho veličenstvo na telegramm arcikniežata odpovedal nasledovne:

Hlboko dojatý želaniami, ktoré ste mi z príležitosti obratu roka vyslovili v mene válečných síl stojácich pod vašim velením, každému vyslovujem vrelú vďaku. Pevne dôverujúc v mojej zbranej moci od Božieho požehnania úfam, že zbranná moc v svornosti a v totožnej snahe s našim slávnym spojencom bude bojovať za to, o čo sa snaží náš maršall. Bársky terajšia železná doba v rade svojich bojovníkov našla len oceľové srdcia. Pozdravujem moju armádu a flottu.

Franc Jozef.

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Odbité útoky Rusov.

(Úradná zpráva, vydaná 24. decembra.)

Pri Ökörmezöve, v údolí horného Nagyágu, bitka stojí. Na okolí Latorcy naše čaty včera odbily viac útokov, Rusom zapríčiniac ťažké ztraty a jedon nepriateľský bataillon pri Alsóverőcze rozprášily. V údolí horného Ungu naše útočenie pomaly ziska priestor v smere k Užocému priesmyku.

Dňa 21. decembra na území týchto karpátskych údolí zajali sme **650 Rusov.**

Na známom haličskom fronte bitky vedú sa ďalej.

Pri dolnom toku Nidy naše čaty 22. decembra v jednej bitke **zajaly vyše 2000 Rusov**. Na okolí Tomašova a na čiare Ravka—Bzura ďalej bojujeme.

Od 11. do 20. decembra **zajali sme dovedna 43.300 Rusov**.

V monarchii počet nepriateľských zajatcov **činí už 200.000 hláv**.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 25. decembra.

Na severovýchodnom bojišti včera na veľkej časti frontu bitka viedla sa ďalej. Naše čaty na okolí Nagyágu a Latorcy odbily viac útokov, nepriateľovi zapríčiniac ťažkú ztratu.

V blízkosti Užockého priesmyku zaujali sme jeden pohraničný vršok.

V Haliči nepriateľa v smere k Liskovu **sme ďalej odtiskli**.

Oproti tomu medzi Vislokou a Bialou Rusi celý deň — **vo vianočný večer a cez svätú noc však práve zvláštnou prudkostí** — pokračovali vo svojich útokoch.

Pozdĺž Dunajca a na našom nezmenenom fronte v Ruskom Poľsku viedly sa zčiasťky delostrelecké boje, zčiasťky bolo ticho.

Tak na severe jak na juhu naše statné čaty s vďakou myslia na svoju vlasť, odkiaľ im poslali také bojnú množstvo vianočných darov.

Starostlivosť nemeckej ríše, ktorou sa v tomto diele lásky so štedrými darmi súčasťnila, čo novší dôkaz uprimnej spolupatričnosti spojeneckých armád, naše čaty prijaly s vrelým citom.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 26. decembra.

Včera naše čaty po štyridňových hrdinských bojoch **zaujaly užocký priesmyk**.

V Haliči Rusi v svojom od niekoľko dní započatom útočení s veľkou válečnou silou pokračovali a opäť obsadili krosnovské a jaslovské kotliny.

Pozdĺž dolného Dunajca a Nidy polozenie

sa nezmenilo. Od Tomašova na juh naše útočenie vo východnom smere **získalo priestor**.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 27. decembra.

V Karpátoch polozenie sa nezmenilo. Pred ruskou offensívou započatou medzi Rymanovom a Turkovom na haličskom prednom vidieku Karpátov naše sily sme trochu odtiahli.

Pri dolnom toku Dunajca a Nidy **nepriateľské útoky sa zmarily**. Na okolí Tomašova boj vedie sa ďalej.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Novšie odbitie ruských útkov.

(Úradná zpráva zo severného bojišta, vydaná 28. decembra.)

Od Duklanského priesmyku na sever naše čaty pred útokom Rusov vyhly sa do posícií ležiacich bližšie ku hrebeňu Karpátov.

Medzi Bialou a Dunajcom, na území od Zoklicyna na severovýchod **odbili sme veľmi prudké útoky nepriateľa**. Na severovýchodnom bojišti na našom fronte inej významnejšej udalosti sa nestalo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 29. decembra.

Ruská VIII. armáda, ktorá asi pred jedným týždňom začala útočiť na naše válečné sily, ktoré cez Karpáty postúpily napred, posilami a čerstvými divísiami natoľko sa posilnila, že cieľuprimeraným zdalo sa naše čaty odvolať na priesmykové výšiny a na územie okolo Gorlice, **čo ostatne na polozenie na severe nevlýva**.

Na balkánskom bojišti Černohorci vyvinuli živšiu, ale bezvýslednú činnosť. Ich slabý útok proti našim predným posíciám pri Trebinji **sme ľahko odbili** a nepriateľské delostrelectvo sme utišili. Černohorské náboje proti jednej pohraničnej pevnosti Krivosje prirodzene nedocielily ani najmenšieho výsledku.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zpráva o vtrhnutí Rusov do Zemplénskej.

Na riadnom zimnom valnom shromaždení stolice zemplénskej podžupan Július Dókus predostrel zprávu o tom, že dňa 19. novembra nepriateľské čaty zjavily sa na hranici okresov Szinna a Mezölaborc a za niekoľko dní zaplavily okresy Szinna, Mezölaborc, Homonna a Sztropkov. Nepriateľ obsadil asi tretinu stolice, na ktorom území je 177 obcí a 70.000 obyvateľov. Ale vďaka hrdinskosti našich čiat nebezpečie netrvalo dlho, lebo 12. decembra aj posledný zadný voj nepriateľa musel ujsť za hranicu stolice. Nepriateľské vtrhnutie značnú škodu zapríčinilo v spomenutých štyroch okresoch stolice, zvlášte v Homonne a v Mezölaborci. Administrácia vo všetkých štyroch okresoch už bezvadne účinkuje. Podrobnú zprávu o vtrhnutí nepriateľa a o zapríčinených škodách podžupan len vtedy predostre, keď na toto sa poľahujúce úradné zprávy posbierali. Ku tejto zpráve podžupana predsedajúci nadžupan Július Meczner ešte poznamenal, že šacovanie škody je v prúde a že každú škodu po najkrajnejšiu hranicu možnosti nahradia.

Hrdinská obrana Przemyslu.

Stockholm, 30. decembra. Úradná ruská zpráva o obliehanej przemyselskej pevnosti takmer každý deň sa zmieňuje. Už od dlhšieho času deň po deň oznamuje, že posádka pevnosti silnými výpadmi znepokojovala obkolesujúce čaty. Je síce pravda, že ruská zpráva po každom raz dodá, že tieto výpady, «zapríčiniac nepriateľovi ťažké ztraty, sme odbili,» a z neúradných správ vysvitá, že posádka pevnosti svojimi ustavičnými výpadmi ešte aj teraz veľké ztraty zapríčiňuje Rusom.

Odrazené nepriateľské útoky.

Úradná zpráva vydaná 30. decembra.

Naše čaty v Karpátoch od Užockého priesmyku na sever útočily a zaujaly viac výšin. Od Lupkovského priesmyku na sever našim protiútokom zastavili sme napredovanie Rusov. Ďalej na západ nepriateľ so slabšími silami sblížil sa ku jednotlivým priechodom.

Od Gorlice na sever, od Zaklycina na severovýchod a na dolnom toku Nidy ruské

útoky s ťažkými ztratami sa ztroskotaly. Na území od Tomašova na východ a juhovýchod spojenci napred postúpili.

Na balkánskom bojišti na srbskej hranici je pokoj. Nočné útoky Černohorcov proti Gatu pri Avtovaci a proti Lastve pri Trebinji sme odrazili.

Podmaršall Höffer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Vojna proti Srbom a Černohorcom.

Úradná zpráva vydaná 25. decembra.

Na balkánskom bojišti nestalo sa nič.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 26. decembra.

Na balkánskom bojišti od 10 dní je ticho; len pozdĺž Sávy a Driny vedú sa kedy-vtedy nepatrné šarvátky.

Hrad Bileca 24. decembra odbil slabý útok Černohorcov.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Úradná zpráva vydaná 27. decembra.

Na balkánskom bojišti tichosť trvá. Územie monarchie, tu vyjmúc celkom nepatrných pohraničných častí Bosny a Hercegoviny, ako aj od južnej Dalmácie, je slobodné od nepriateľa. Úzky pás zeme Spizza—Budua Černohorci už na počiatku vojny obsadili.

Útok Černohorcov proti Kattarskému zálivu sa úplne zmaril. Tak ich kanóny, ako aj francúzske na pohraničných vrškoch rozložené delá, ktoré delostrelectvo našich pevností a lodí premohlo, už od dlhšieho času prinútené boli zastaviť palbu. Ako je už známe, časte francúzskej floty opätovne tiež bezvýsledne strieľaly na naše jednotlivé pobrežné opevnenia. Válečný prístav teda iste držíme.

Od Trebinja na východ slabšie černo-horské oddelenia sú na pohraničnom území Bosny.

Konečne medzi Fočou a Višegradom od Driny na východ stoja srbské sily, ktoré sa odtiaľ ani pod našou offenzívou neutiahly.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Srbi rozhodili zemúnsky most.

Úradná zpráva z južného bojišťa, vydaná 28. decembra.

Na juhu odhliadnuc od jednotlivých srážok na hranici panovala úplná tichosť. Srbi zemúnsky most zase rozhodili.

Míny v srbskom Dunaji.

Milano, 29. decembra. Časopis «Secolo» oznamuje z Bukarešti: Bulharská vláda požiadala srbskú, aby prepustila cez Dunaj tri minúciou naložené lode. Srbská vláda odpovedala, že preplávanie lodí pre veľa mín je nemožné. Sofijské časopisy teraz ešte prudšie píšu proti Srbsku a rozhodne žiadajú prepustenie troch lodí.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Nemecko-ruská vojna.

Nemecké úradné zprávy zo severného bojišťa.

Úradná zpráva vydaná 24. decembra.

Od Soldau—Neidenburgu naše čaty začaly novší útok a vo viacdňovej bitke Rusov sme odbili. Mlava a posície pri Mlave sú zase v našich rukách. V týchto bitkách zajali sme vyše tisíc Rusov.

Pri riekach Bzura a Ravka pre počasie, ktoré prekáža slobodný rozhľad, prečo sa naše delostrelectvo sotva mohlo uplatniť, na početných miestach strhol sa prudký bodákový boj. Ztráty Rusov sú veľké.

Na pravom brehu Pilice od Tomašova na juhovýchod Rusi viackrát útočili. Spojenecké čaty odbily útoky, zapríčiniac Rusom ťažké ztráty.

Ďalej na juh polohenie sa vo všeobecnosti nezmenilo.

Úradná zpráva vydaná 25. decembra.

Na východe včera polohenie ostalo nezmenené.

Úradná zpráva vydaná 26. decembra.

Útoky Rusov na naše posície pri Lötzene sme odbili; tisíc zajatcov nám ostalo v rukách.

V severnom Poľsku od Visly na sever polohenie zostalo nezmenené, od Visly na juh naše útoky pri Bzure napred pokračily.

Na pravom brehu Pilice od Tomašova na juhovýchod náš útok bol zdarný.

Ďalej na juh polohenie sa nezmenilo.

Úradná zpráva vydaná 27. decembra.

Vo východnom a západnom Prusku niet žiadnej zmeny.

V Poľsku na odseku Bzury a Ravky naše útoky pomaly ďalej pokračily.

Od Tomašova na juhovýchod v útočení sme zdarne pokračovali. Útoky Rusov z južného smeru ku Inovlodzu za ťažkých ztrát Rusov sme odbili.

Nemecká úradná zpráva.

Berlin, 29. decembra. Z hlavného válečného stánu 28. decembra oznámili:

Z východného Pruska a Poľska, ako aj na území od Visly na sever niet nič nového. Na ľavom brehu Visly naše útočenie aj napriek nepriaznivému počasiu ďalej sa vyvinuje.

Novšie útočenie proti Rusom.

Berlin, 30. decembra. Z hlavného válečného stánu 29. decembra oznámili:

Vo východnom Prusku a v Poľsku na pravom brehu Visly niet zmeny. Pri riekach Bzura a Ravka naše útočenia pokračily napred. Na území od Inovlodzu na juh včera odbili sme silné útoky Rusov oproti nám.

Rozhodnutie bude v západnom Poľsku.

Berlin, 30. decembra. Mimo služby stojaci majór Schreibershofen, spolupracovník «Vossische Zeitung»-u a «Berliner Zeitung am Mittag»-u píše:

Keď utiahnutie sa rakúsko-uhorských čiat v južnom smere aj nebolo žiaducné, lebo týmto útočením na ľavé krídlo Rusov zaseklo, predsa niet príčin ku žiadnym obavám. Treba počítať aj na to, že správa rakúsko-uhorskej armády bezpochybné hneď porobila potrebné poriadky, aby polohenie obrátila v náš prospech. Do ohľadu treba brať i to, že vlastné rozhodnutie nestane sa v Haliči, lež v západnom Poľsku. Práve preto z týchto príčin zdarné napredovanie spojeneckých čiat je o veľa dôležitejšie, ako utiahnutie sa rakúsko-uhorských čiat v Karpátoch.

Lovič a Škierniewice v rukách Nemcov.

Berlin, 31. decembra. Hlavný vojenský stán 30. decembra oznámil:

Vo Východnom Prusku jazdu ruskej armády sme odtiskli na Pillkallen. V Poľsku na časti pravého brehu Visly polozenie je nezmenené. Na západnom brehu Visly na východ od odseku Bzury v útočení sme pokračovali. Ináč boje pri odseku Ravky a od toho na sever, ako aj pri Inovlodzi a od toho na juhozápad vedú sa ďalej.

Zahraničné chýry vec tak predstavujú, akoby Lovič a Škierniewice neboly v našich rukách. Tieto mestá sme už **pred šiestimi dňami zaujali**. Škierniewice sú ďaleko za naším frontom.

Ťažké polozenie ruského centra.

Londýn, 31. decembra. «Times» ustáľuje, že centrum ruskej armády zo svojej pôvodnej posície utiahlo sa nazad na štyridsať anglických míľ. To urobilo potrebným to, že z Vieluna obrovské nemecké sily tiahly napred, aby prelomily centrum ruskej armády. Centrum ruskej armády je na každý pád v kritickom položení. Všetko od toho závisí, že Rusi nakoľko budú vedieť križovať pokusy Nemcov o prelomenie ruského centra.

Stockholm, 31. dec. Dľa petrohradských telegrammov Rusi na okolí Šochačeva preto vyvinujú taký veľký odpor, lebo vedia, že bezprostredným cieľom Nemcov je vtiahnutie do

Uhorskí nemeckí a rakúski ranení vojaci.

Varšavy. Celkom inakšia je ale situácia tu — hovoria Rusi — ako bola svojho času okolo Lodzu. Rusi teraz stoja na opevnenom strategickom fronte, ktorý siaha na päťdesiat anglických míľ na juh na východnom brehu Visly, Bzury a Ravky.

Správa ruskej armády obyvateľstvo Varšavy oznamami chce upokojiť o tom, že Varšava predbežne neni v nebezpečí a že nakoľko je mesto v bezpečnosti, to chce dokázať tým, že rektorovi ruskej university poslala nariadenie, aby inkasoval polročný učebný poplatok.

Nemci odľali zadné voje ruského centra.

Milano, 31. dec. «Corriere della Sera» píše, že Nemci ruským zadným vojom, nachodiacim sa na južnom brehu Pilice, ktoré 21. decembra s ruskou armádou na čiare Opočno—Tomašov byly napred postúpily, odľali cestu.

Vilnu opevňujú.

Kopenhága, 31. decembra. Dľa zpráv sem prišlých varšavských časopisov, Rusi opevňujú mesto Vilna čo nový hlavný oporný bod vojenských operácií.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Nemecké úradné zprávy z belgicko-francúzskeho bojišťa.

Úradná zpráva, vydaná 24. decembra.

Nepriateľ včera na okolí Nieuporta nepopakoval svoje útoky. Pri Bixschote naše čaty v bitke dňa 21. decembra zajaly 230 ľudí. Veľmi čulá bola zase činnosť nepriateľa na okolí chatonského tábora. Na tomto fronte za prudkou nepriateľskou delostrelbou na okolí Gorainu a Perthesu nasledovaly útoky pechoty, ktoré sme odbili. Jeden náš zákop, ktorý nepriateľ stále držal pod ohňom diel, zaujali, ale večer sme ho zpätzaujali. Po zdarnom protiútoku posície sme sa vzdali, lebo jednotlivé časte zákopu palba nepriateľa takmer vyhladila. V našich rukách ostalo vyše sto zajatcov.

Úradná zpráva vydaná 25. decembra.

Vo Flandrii včera vo všeobecnosti bolo ticho. Od Festubera na východ od Angličanov

zaujali sme ďalšiu časť ich opevnení čo pokračovanie anglických posícií, ktoré sme 20. decembra boli zaujali. Pri Chivy, od Vailly na severovýchod naše čaty vybily jednu nepriateľskú stotinu, ktorá sa pred našou posíciou zahniezdila. Medzitým 170 Francúzov sme zajali. Keď sa nepriateľ pokúsil zpätzaujať posíciu, utrpel ťažké ztraty.

Útoky Francúzov pri Souaine a Perthesi, ako aj ich menšie napredovanie proti nám od Verduna na severozápad a od Apremontu na západ sme odbili.

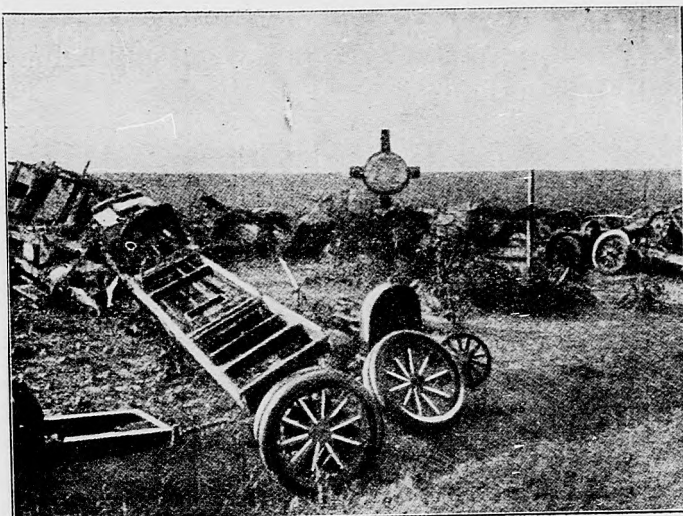
Úradná zpráva vydaná 26. decembra.

Pri Nieuporte útoky Francúzov a Angličanov proti nám v noci zo 24. na 25. decembra sme odbili. Výsledok našich bojov svedených pri Festuberte s Indami a Angličami len dnes môžeme prehliadnuť: do našich rúk dostalo sa 19 dôstojníkov, 819 barvistých a anglických vojakov, 14 strojových pušiek, 12 prístrojov na hádzanie bomb, svetlomety a iný válečný materiál. Na bojišti ostalo vyše 3000 nepriateľských mŕtvol. Angličania na pochovanie mŕtvých prosili prímerie, ktoré sme aj povolili. Naše ztraty sú pomerne nepatrné. V menších bitkách svedených okolo Lihonsa, od Amiensu na východ a od Tracy de Valu na juhovýchod, od Compiégne na severovýchod zajali sme 200 ľudí. Vo Vogézoch od Diedolshausenu na juh a v Hornom Elsasku od Sennheimu na západ, ako aj od Altkirchu na juhozápad včera boli menšie boje. Položenie tam ostalo nezmenené. Dňa 20. decembra popoludní jeden francúzsky letún na dedinu Inor hodil deväť bomb, ačkoľvek sú tam len vojenské nemocnice, ktoré čo takéto aj pre letúnov sú celkom jasne poznateľnými učené. Spomenutia hodnej škody sa nestalo. Čo odpoveď na tento skutok, ako aj na novšie hádzanie bomb na mesto Freyburg, ktoré je otvoreným mestom a leží mimo územia válečných operácií, dnes rano na niekoľko obcí ležiacich v kruhu posícií pri Nancy, hodili sme bomby stredného kalibru.

Úradná zpráva vydaná 27. decembra.

Vo Flandrii nestalo sa žiadnej spomenutia hodnej udalosti. Dnes rano ukazovaly sa anglické lode.

Od Albertu na severovýchod nepriateľ marne útočil proti La Boisselle, na čo naše čaty

Zničená motorová battery na bojišti pri Le Pavé vo Francúzsku.

dnes rano odpovedaly zdarným protiútokom.

Útoky Francúzov proti nám na území Meurissons (v Argonnách) a od Verduna na juhovýchod sa v našej palbe zmarily.

V Hornom Elsasku odbili sme všetky útoky Francúzov na naše posície nachodiacie sa od čiar Thann—Dammerkirch na východ. V prvých nočných hodinách Francúzi od Thannu na východ zaujali jeden dôležitý vršok, ale náš silný protiútok ich zase odbil. Vršok zostal v našej moci.

Zdary Nemcov na belgicko-francúzskom bojišti.

Berlin, 30. decembra. Hlavný válečný stán 29. decembra oznámil:

Pri Nieuporte a od Yperna na juhovýchod v menších bitkách získali sme trochu priestoru. Viac prudkých útokov Francúzov od St. Menhoulda na severozápad sme odbili **zapríčiniac Francúzom ťažké ztraty**. Z tejto príležitosti dostalo sa nám do rúk niekoľko sto válečných zajatcov. Jedno naše napredovanie v Bois Brulé, od Apremonta na západ viedlo ku zaujatiu **jedného francúzskeho zákopu**, pri čom sme ukoristili 3 strojové pušky. Útoky Francúzov od Sennheimu na západ sme odbili.

Túžba po pokoji vo Francúzsku.

Brüssel, 30. decembra. Počas rozhovoru na chodbách parlamentu viac francúzskych vyslancov poukázalo na tú skutočnosť, že zvlášte v tých stolicích, ktoré Nemci obsadili a ktoré ohrozujú, v kruhu obyvateľstva zosilnieva

túžba po pokoji. Vyslanci otvorene povedali vláde, že proti nálade svojich voličov sa nebárs vedia postaviť.

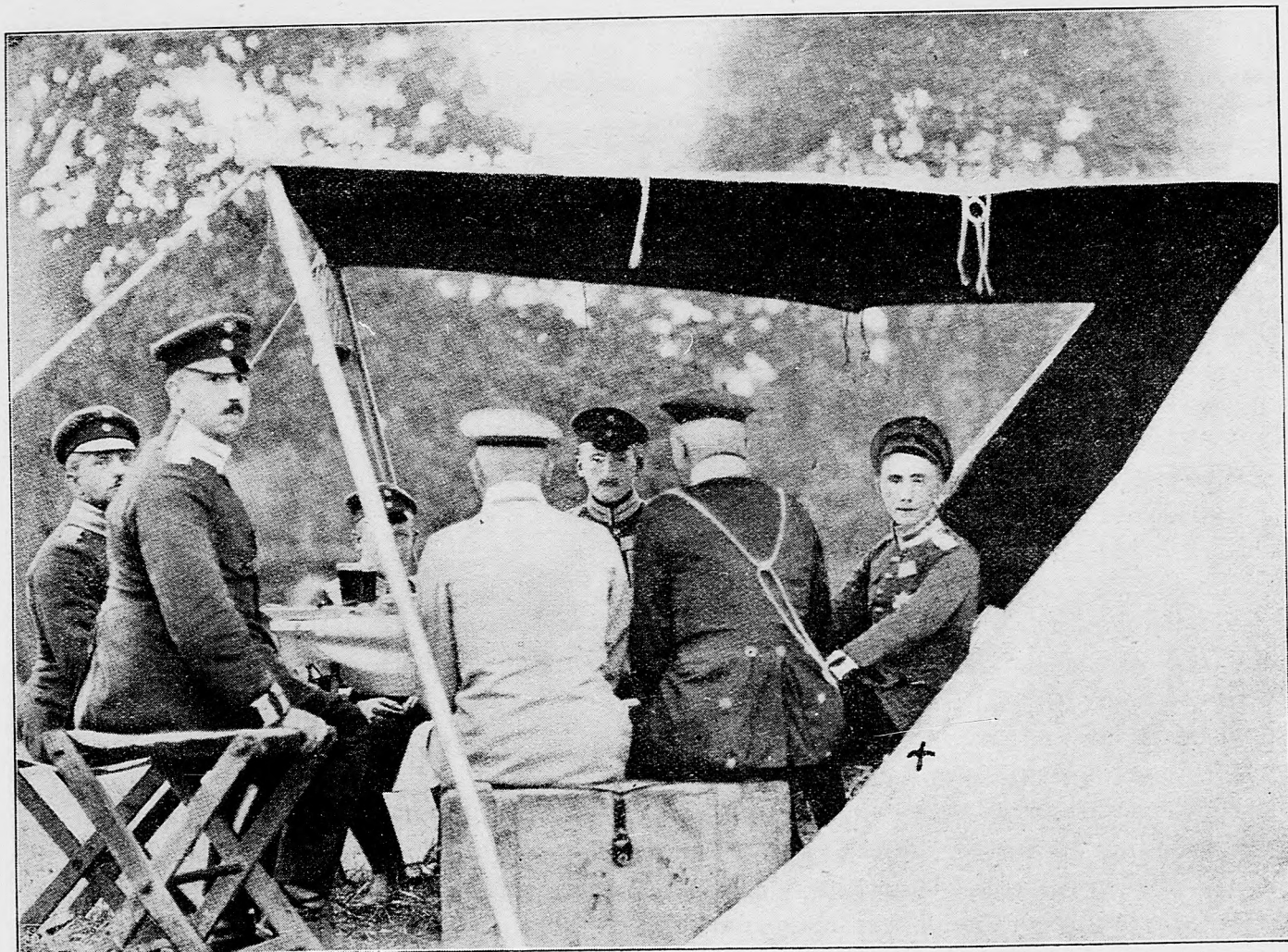
Bitky vo Flandrii.

Rotterdam, 30. decembra. «Nieuwe Rotterdamsche Courant» oznamuje: Osemďňové útočenie Francúzov, o ktoré sa pokúsili na fronte vo Flandrii, len to malo za výsledok, že Nemci zaujali dvadsať opevnených posícií. Spo-

zapríčinily škody. Ináč deň na ostatných častiach frontu pominul sa vôbec v pokoji.

Ztraty spojencov.

Hollandské časopisy prinášajú novšie po drobnosti o nepravnom výsledku, ktorým sa na bojišti vo Flandrii skončili pokusy Francúzov a Angličanov o útočenie na Nemcov. Asi dvadsať obcí, ktoré boli spojenci obsadili, dostaly sa zase do rúk Nemcov. Spojenci utrpeli veľké

Nemecký následník trónu (krížikom označený) na bojišti obeduje s dôstojníkmi.

jenci v týchto bitkách dľa menovaného časopisu mali 150.000—200.000 ranených.

Nemecká úradná zpráva.

Berlin, 31. decembra. Hlavný vojenský stán včera vydal nasledovnú zprávu:

O majer St. Georges ležiaci na juhovýchod od Nieuportu, ktorý sme následkom jedného prekvapujúceho útoku museli vyprázdniť, boj je ešte v prúde. Vichre a lejaky vo Flandrii a v severnom Francúzsku v posíciach oboch strán

ztraty, údajne utratili asi 150.000—200.000 mužov.

Nezdar Francúzov.

Basel, 31. decembra. Zo Sungau v sobotu celý deň bolo počuť dunenie kanónov. Pri Altkirchu a Dammerkirchu viedol sa prudký boj. Francúzske delostrelectvo, ako ranení rozprávajú, nepracovalo s veľkým účinkom. Náboje nezasiahly posície Nemcov, oproti tomu na okolí Altkirchu veľa majerov obrátili v rummy.

Francúzsky útok siahahal až po St. Dié. Tu Nemci stoja na francúzskom území a Francúzov až po La Chapelle zahnali. Napredovanie Francúzov proti Steinbachu, ktorý je v rukách Nemcov, odbili. Viac sto francúzskych alpských jágrov padlo do zajatia. Pred večerom započal sa vražedný boj od zákopu po zákop, konečne noc urobila koniec boju. Útok Francúzov v Sundgaue, proti ktorému sa Nemci silne postavili, možno považovať za zmarený.

Jeden anglický križiak včera urobil pokus, aby vnikol do Akaby, ale palba našich kanónov prinútila ho utiahnuť sa bez toho, že by bol voľáku škodu narobil.

Úradná zpráva vydaná 26. decembra.

Naše čaty nepriateľa zahnali za hranicu. Následkom útočenia našej hlavnej armády Rusi opúšťajú svoje posície na čiare Akaba—Kalember—Ardeš a v neporiadku utekajú. Táto akcia tureckej armády je hodnou odpoveďou

Naše delostrelectvo na južnej čiare Przemyslu.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Turecké úradné zprávy.

Úradná zpráva vydaná 24. decembra.

Na kaukazskej hranici medzi Olty a Idom naše čaty vydobily rozhodujúce víťazstvo. Bitka s novšími zdarmi ešte trvá. Dosiaľ sme ukoristili šesť kanónov, nesmierne množstvo streliva a válečného materiálu a zajali sme vyše tisíc Rusov, medzi ktorými je aj jeden plukovník.

na ruskú dňa 17. a 20. decembra vydanú lživú zprávu, ktorá hovorí, že mravná sila tureckej armády je zlomená a že Rusi po silnom útoku porazili Turkov a zapríčinili im veľké ztraty.

Napredovanie Turkov na Kaukaze.

Carihrad, 29. decembra. Hlavný válečný stán 28. decembra vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od kaukazskej armády dnes prišlé zprávy sdeľujú: My prenasledujeme nepriateľa, zajali

sme značný počet Rusov a ukoristili sme veľké množstvo munície.

Jedna francúzska torpedová korvetta na našu pohraničnú strážnicu v Kykyli oproti Tenedosu bez zdaru vystrelila niekoľko granátov.

Angličania sa znova pokúsili, aby pri Akabe vyložili na breh čaty. Dve nepriateľské korvetty pokúsily sa priblížiť ku pobrežiu, ale následkom palby našej žandarmerie sa utiahly. Angličania utratili štyroch ľudí.

Zatvorenie Suezského prielavu.

«Frankfurter Zeitung» zo spoľahlivého carihradského prameňa oznamuje, že Angličania 15. decembra Suezský prielav pred každou loďou zavreli.

Novšia ruska porážka.

Carihrad, 30. decembra. Hlavný válečný stán uverejňuje nasledovnú úradnú zprávu:

Turecké čaty v údolí rieky Murad srazily sa s nepriateľom a úplne ho porazily. Naše čaty ukoristily dva kanóny so strelivom ku nim prináležajúcim, jednu strojovú pušku, dva vozy s muníciou, 26 oslov, 115 koní, krom toho dvoch dôstojníkov vyššieho rangu, dvoch hlavných dôstojníkov a 96 obecných vojakov.

Dňa 23. decembra vydaná ruská zpráva hovorí, že Rusi v Sari-Kanysi, teda v takej obci, ktorá je na Kaukaze, započali útočiť. Rusi teda týmto uznávajú, že turecká armáda je na ruskom území.

Nebezpečie Batuma.

Z Carihradu oznamujú, že mesto Batum irregulárne kurdske čaty a asi 3000 kurdských jazdcov zčiasťky obkolesilo. Každý deň čakajú príchod tureckej hlavnej sily, ktorá donesie so sebou aj ťažké dobíjajúce delá. Vo vojenských kruhoch panuje mienka, že Batum, ktorého pevnosti sú zastaralé, behom najkratšieho času padne do rúk Turkov. Účinok svätej vojny na Kaukaze javí sa v tom, že sa hlási veľa tisíc dobrovoľníkov. Povstanie Kurdov proti ruskému panstvu je všeobecné.

Položenie v Egypte.

München, 30. decembra. Z Egypta sem sa vrátiť Nemci rozprávajú, že v Egypte proti

Angličanom panuje nesmierna rozhorčenosť. Z jednej príležitosti správa anglickej armády svolala egyptských dôstojníkov a celkom zdvorilým, pokojným tónom sa ich spýtala, či by bojovali proti Turkom? Keď dôstojníci dali otvorenú odpoveď, že by nebojovali ani proti Turkom ani proti Angličanom, šesťdesiat dôstojníkov naskutku dali zastreliť. V Egypte kde-tu už vytrčila hlava revolúcia, ale tomuto veľký význam neslobodno pripisovať dotiaľ, kým značná turecká armáda nepríde do krajiny. Teľajší pokoj je zaiste predznakom búrky a dni panstva Anglicka v Egypte sú spočítané.

Veľké boje v južnom Egypte.

Carihrad, 31. decembra. Na južnej časti Egypta od niekoľko dní vedú sa vážne válečné operácie. Regulárne čaty Angličanov napadla asi 80.000 hláv počítajúca armáda.

V provincii El-Kab, ktorá patrí ku anglickému Sudanu, proti Angličanom sriadili všeobecné povstanie. Anglická vláda postavila proti povstalcovi indické čaty, ktoré ale po vyvezení na breh, akonáhle počuly chýr o vyhlásení svätej vojny, pripojily sa ku povstalcovi.

Vojna na mori.

Útok Angličanov na Nemecký záliv.

Nemecká úradná zpráva vydaná 26. decembra.

Dňa 25. decembra predpoludním menšia anglická sila vťahla do Nemeckého zálivu. Hydroplany, ktoré so sebou priniesla, letely proti ústiam našich riek a medzitým na tam kotviace lode, ako aj na jednom rezervár plynu v blízkosti Cuxhavena hodily bomby bez toho, že by boly trafily a škody narobily. Keď na hydroplany začali strieľať, v západnom smere odletely. Naše vzducholode a lietacie stroje konaly výskumnú službu proti anglickej válečnej sile a bombami trafily dva anglické torpedoborce a jednu sprievodnú loď. Bolo možno konštatovať že bomba podpálila loď. Nastávajúca hmla ďalším bojom urobila koniec.

Behncke,

námestník šéfa generálneho námornického štábu.

Zdarný útok Turkov na mori.

Carihrad, 29. decembra. Hlavný válečný stán včera vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Ruská úradná zpráva, ktorá prišla zo Sebastopolu, hovorí, že turecký križiak «Hamidie» pred Sebastopolom trafilo jedno torpedó, ťažko ho porúchalo a ačkoľvek sa križiaku «Hamidie» ešte podarilo doplávať do Carihradu, ale na dlhý čas stal sa bojaneschoným. Tu je odpoveď na túto luhanu:

Minulé dni naša flotta, aj križiak «Hamidie», križovala na Čiernom mori a neurazená sa vrátila. Jedna naša válečná loď dňa 24. decembra stretla sa s ruskou flottou, pozostávajúcou zo 17 lodí. Vo flotte bolo päť obrnených lodí, dva križiaky a desať torpedov, to jest jedna turecká loď stretla sa so 17 nepriateľskými loďami a táto jedna loď sa predsa pustila do boja s celou flottou. Turecká loď so zdarom strieľala na ruský obrnený križiak «Rosislav», míny ukladajúce lode «Oleg» a «Athos» ale potopila. Dvaja ruskí dôstojníci a 30 matrózov sa zachránilo, týchto sme zajali. V tom istom čase druhá časť našej flotty so zdarom bombardovala Batum. Dňa 25. decembra rano dve naše lode spomenutú už ruskú flottu chcely prinútiť k boju, ale flotta za lepšie uznala ujsť do Sebastopola. Na kaukazskom fronte naša armáda pokračuje vo víťaznom napredovaní.

Útok na Dardanely.

«Baseler Nachrichten» oznamuje, že pred Dardanellami meškajúcu flottu spojencov znovu posilnili. Flotta počítuje teraz 40 lodí, medzi nimi 16 dreadneughtov a iných válečných lodí. Spojenecká flotta chystá sa na rozhodujúci útok na Dardanely. Francúzska válečná loď «Waldeck-Rousseau» s komandujúcim admirálom doplávala do Saloník.

Potopená francúzska korvetta.

Parizska úradná zpráva oznamuje: Francúzska pod morom chodiaca korvetta «Curie», ktorú namorná sila vyslala, aby samotná previedla jednu válečnú operáciu, po ustálený termín nevrátila sa k flotte. Následkom toho za pravdivé treba považovať chyry, ktoré sa roz-

niesly v cudzozemskej tlači, že totiž táto pod morom chodiaca korvetta utonula a jej mužstvo zachránili.

Utonuvšie anglické lode.

Londýnsky «Times» oznamuje s datumom 29. decembra: Včera štyri anglické lode narazily na míny a utonuly a síce parolod «Limarria», malý parník «Gen» a dve rybárske lode. Od Vianoc na Severnom mori osem lodí narazilo na mínu a všetkých osem utonulo.

Ako dlho trvajú vojny?

Dľa výkazu istého štatistika od roku 1618. do r. 1905. historia zaznačila 1700 válečných skutkov. Z týchto bolo 1044 bitiek na suchej zemi, 122 na mori, 490 okkupácií a 44 kapitulácií.

Najdlhšie trvala vojna Benátok a Turecka, a síce od r. 1644. do r. 1699., teda za 55 rokov. Najkratšiu vojnu viedlo Rakúsko proti Karolovi Albertovi r. 1849., ktorá sa za šesť dní skončila.

Na vojnách troch posledných storočí najviac ráz zúčastnili sa Francúzi, ktorí 1079 krát siahli po zbrani a bojovali v 652 bitkách na suchu a v 63 na mori. Z týchto 1079 bitiek Francúzsko 45 krát vyšlo čo víťaz a 495 krát utrpelo porážku. V percentoch Prusko a Anglicko proti 60%-om víťazstva utrpelo 40%-ov porážky. Percent víťazstiev Rakúska činí 42 a percent víťazstiev Španielska 36.

Neposední Francúzi od roku 1600. proti pätnástim štátom viedli vojnu. Proti Rakúsku 282 krát siahli po zbrani, ale len 42 ráz zvíťazili, kdežto 196 ráz utrpeli porážku, Angličanov 120 ráz premohli, ale ich Angličania 155 ráz zbili. Proti Španielcom vydobili 149 víťazstiev a len 45 krát utrpeli porážku. Hollandčanov v 80 pádoch premohli Španielcov a 63 razy dostali od nich.

Nemecko a Francúzsko 8 krát viedly vojnu a 307 krát sa srazily. Počet víťazstiev a porážok je tu asi rovný, lebo na Francúzov padlo 152 a na Nemcov 154 víťazstiev.

Jedna z najväčších bitiek novšej doby bola bitka pri Sedane, v ktorej Francúzi ztratili 38.000 a Nemci 9000 chlapov.

Ešte máme v živej pamäti, jako dlho trvalo dobíjanie Port Artura, osud ktorého za 221 dní rozčuloval mysle. Za najdlhší čas bol dobíjaný zámok Gibraltar, totižto od roku 1779. do roku 1782., za 1167 dní. Potom v tomto ohlade nasleduje Cadix, ktorý za 903 dní vzdoroval dobíjaniu, Sebastopol držal sa za 346 dní a Kandia, ktorú r. 1669. bránilo 20.000 Benátčanov proti 130.000 Turkom, za 228 dní. Dobíjanie Plevny trvalo za 142 dní a vtedy sa 43.000 Turkov poddalo Rusom.

O vela v živšej pamäti máme vojny posledných 40 rokov. Od roku 1878. bolo 18 väčších vojen, medzi ktorými sú aj vojny na koloniách. Jednou z najväčších vojen posledných časov bola rusko-turecká vojna r. 1878., potom tunisská expedícia Francúzov r. 1881. a tiež francúzska expedícia proti Tonkingu roku 1885. a proti Madagaskaru r. 1895. Grécko-turecká vojna bola r. 1796. a taliansko-abissínska r. 1897. Španielsko a Amerika roku 1898. stály proti sebe. Anglicko-búrska vojna trvala od roku 1899. do roku 1902. a vtedy Anglicko i v Sudane malo vojnu, V Číne povstanie boxerov premošli r. 1900., rusko-japonská vojna bola r. 1905. Francúzi proti Marokku r. 1908. a Španielci tiež proti Marokku r. 1909. poslali expedíciu. Taliansko-turecká vojna bola r. 1911. Roku 1894. malo vojnu Japonsko s Čínou a balkánska vojna je nám ešte všetkým v živej pamäti. V terajšej vojne už takmer všetky štáty Európy siahly po zbrani.

Víťazstvo pri Limanove.

Na štyriadvadsať kilometrov od Nového Sandeca — alebo ako ho Poliaci menujú: Nový Sac — trochu na severozápad, pozdĺž železničnej čiarly leží Limanova, haličské mestečko s mnoho domkami, biednymi bytmi, ale s utešenými novými kostolmi. Jedon kostol ešte nie je ani hotový, jeho stavbu zastavili a zpod lešení vykukávajú mozaikové škridlice strechy. Obyvatelia, Poliaci a židia miešane, zväčša ušli pred krutými bojmi, ktoré sa viedly okolo mestečka a len chudobní ostali doma, ktorí aj tak nemajú čo ztratit. Ale aj takto, ba snád práve preto dosť ich eš e zostalo doma a teraz na rynku shrknutí do skupín rozprávajú o hrúzach vojny. Pred dvoma týždňami ešte ani len netušili, ba snád ešte ani dnes nevedia, že ich rodné mestečko stalo sa svetochýrnym a historicky významným. A je tomu ozaj tak. Limanova dostala sa do historie, leho krvavé udalosti,

ktoré sa tu odohraly, byly ohľadom vojny nanajvyš významné. Válečné operácie Rusov v západnej Haliči sa zmarily na tomto mieste, okolo ktorého uhorskí landšturmisti, honvédi a husári bojovali s takou odhodlanosťou, ako keby len boli vedeli, že osud vojny od nich závisí...

Ale poďme radom. Dňa 5. a 6. decembra byly okolo Starého Sandecu boje, z ktorých vysvitlo, že Rusi na tomto mieste majú veľmi veľké sily. Keď náš jazdecký oddiel, ktorý postúpil po Starý Sandec, 6. decembra pod rúškom noci v údolí Dunajca sa utiahol, bolo predvídať, že Rusi od Nového Sandecu pokúsia sa do chrbta alebo do boku napadnúť tú našu armádu, ktorá ohrožovala ich hlavnú silu. Bolo sa teda treba postarať o to, aby sme útok Rusov od Nového Sandecu odbili.

Z Nového Sandecu dve hradske vedú na severozápad: jedna vedie ku Limanove, po druhej možno prísť do údolia Ložnice. Situácia bola taká, že Rusi v obidvoch smeroch sa pokúsia útočiť, preto veliteľ našich tu operujúcich čiat porobil prípravu, aby nopriateľa z obidvoch smerov mohol privítať.

Ešte v ten deň, keď sme sa pri Starom Sandeci utiahli, do Limanovy prišli landšturmisti, ktorí na vrškoch od mestečka na východ ležiacich spravili hlboké zákopy a zastali si v nich. Deň 7. decembra na tomto okolí pomerne ticho uplynul. Iba niekoľko jazdeckých oddelení prišlo s chýrom, že od Nového Sandecu idú Rusi. Na druhý deň, 8. decembra, dva silné stĺpy — údajne 80.000 ruských vojakov — pretiahly cez Nový Sandec, aby za mestom rozdeliac sa na dve časte, ako to naši vodcovia vopred videli, jedna časť tiahla ku Limanove, druhá ku údolíu Ložnice.

Správa našej armády, rozumie sa o každom kroku Rusov dobre bola informovaná a preto ju prichod Rusov neprekvapil. V údolí Ložnice ešte sa dalo taktikou pracovať. Tam zme mohli Rusov my do boka napadnúť a silným útokom aj odtisknúť. Tu na juhu ale museli sme s málo zemebrancami a husármi vyčekať útok a zadržat obrovskú presilu dotiaľ, kým z inokiaľ nové sily vieme poslať z Nového Sandecu prichodiacim Rusom za chrbát. Takto pozatýmne už ľahko možno prehliadnúť celý plán. Ruská hlavná sila stála pri Bochni obrátená ku Krakovu, ktorú sme od juhu napadli. Túto od juhu útočiacu armádu, Rusi z údolia Ložnice do boka, pri Limanove ale do chrbta chceli napadnúť.

Všetko od toho záviselo či pri Limanove budeme vedieť odbiť útok Rusov dotiaľ, kým naša karpátska armáda, ktorá pocítila, že voči nej stojace ruské sily slabnú, bude sa môcť zamiešať aj do týchto bojov, to jest či sa bude môcť dostať za chrbát v západnej Haliči bojujúcim Rusom. O tomto bola reč a to vedeli aj v limanovských zákopoch, kam medzi časom prišly honvédske posily. Toto povedenie našim vojakom len sily dodávalo. Rusi jedno za druhým útočili na naše posície a za každú cenu sa chceli pretať na tomto mieste. Ale sme ich vždy odbili zapričiniac im ľazkú zraťu.

Boj trval už tretí deň — od 8. decembra — a naši ešte vždy pevne vzdorovali. Žila v nich viera, ducha povznášajúce presvedčenie, že z Karpátov príde pomoc. Ale to isté povedomie aj Rusov vždy ku silnejšej práci povzbúdzalo. Dňa 10. decembra celý deň hrmely kanóny. Rusi mali neuveriteľne veľké ztraty, predsa nepopúšťali. Na vrchoch útok za útokom nasledoval a aby zápas bol ešte hroznejší, Rusi aj v noci dvakrát útočili na nás. Raz o 11. hodine v noci, druhý raz na úsvite o 3. hodine. Obidvarazy prišli po náš front, kde sa strhla krvavá bitka. Husári kolbou pušiek, honvédi bodákmi smrť opovrhujúcou hrdinskosťou sa bili, dôstojníci v prvom rade.

Keď hluk útoku utíchol, nápad päťkrát tolko Rusov sa zase nevydaril a z nešťasníkov, ktorí prišli po naše zákopy, ani jedon sa nevrátil ku svojej čate... S týmito dvoma nočnými útokmi útočiaca sila Rusov pri Limanove bola zlomená. Na druhý deň, 12. decembra, už na celom fronte tlak slabnul a od Limanovy na východ v našich od severa na juh sa ťahajúcich poséčiach vsade bolo cítiť slabnutie útočiacich Rusov. Na poludnie potom prišli chýry, že jedna časť našej karpátskej armády stojí už pred Novým Sandecom a takto sa dostala celému ruskému ľavému krídlu za chrbát. Nato Rusi na celej čiare začali cúvať. Naši chrabri vojaci vydobili skvelé víťazstvo a zajali veľa-veľa Rusov.

Odmenenie hrdinskosti 67. pešieho regimentu.

Peší regiment 67., pri ktorom slúžia i naši slovenskí bratia, príležitosť mal vo viacerých bitkách svedectvo vydať o svojej zvláštnej smelosti, za čo hneď na bojišti tak od veliteľstva armády, ako aj od hlavného veliteľstva, viac ráz pochvaly bol účastný. Od jeho vyliečenia kráľa ale pre hrdinské držanie sa proti nepriateľovi vojenským záslužným krížom a válečným odznakom vyznačení boli nasledujúci officieri pluku: kapitán Oskár Ritter (dva razy bol ranený, vrátil sa na bojište), Alexander Mark, Julián Pavlas (ranený, je v zajatí), Štefan Kulcsár (ranený), Ladislav Táboiszy, nadporučík, Gottfried Hafner (padnul) a poručík Sigismund Egger (padnul). Najväčšieho uznania chvály (signum laudis) boli účastní: aktívni nadporučíci Hugó Chytil (ranený), Ivan Popovics a Karol Göldrich, rezervní nadporučíci Vilhelm Möller a Vladimír Horák, rezervný poručík Maximilian Hirschfeld (ranený, vrátil sa na bojište), Maximilian Strauss, Desider Nemák, Kornel Hanzély, dr. Ervin Gallus, Benedikt Kurt a dr. Otto Sterbinszky.

Z mužstva tiež dostali viacerí medaillu hrdinskosti, a síce striebornú medaillu hrdinskosti prvej triedy: Fridrich Jác, Ján Grisza, Karol Holly, Georg Szpák, Ján Kerestes, Ján Sperlak, Ján Zsihlavnik, Jozef Patek, Michal Nemespetra, Ján Moskovits, Ondrej Baran a Mayer Horovitz; striebornú medaillu hrdinskosti druhej triedy dostali; Šoma Appel, Mikuláš-Benyo, Karol Ma-

yerhofer, Ján Horvát, Ján Havran, Emil Tropkó, Fridrich Bender, Bernhard Kotschmarek, Jozaf Rosshorn, Vavrinec Foltinyák a Adam Danyó: Eduardovi Zimmermannovi, Gustávovi Dienerovi a Desiderovi Schwarczovi veliteľstvo vyslovilo svoje uznanie; Štefan Gál, Pavel Gotthardt a Franc Pongrácz ale pre svoju hrdinskosť šaržou boli vyznačení.

Ako gazdovali Rusi v Bardijove?

Bardijovský farár Gejza Zsebráczky svojmu biskupovi podal podrobnú zprávu o škodách, ktoré Rusi v meste narobili. Zaujímavá zpráva znie nasledovne:

Odstránenie stôp ruského vtrhnutia z môjho bytu za tri dni dalo prácu desiatim vojakom a ešte sme nie hotoví. Na hlavnom kostole ani zvonku, ani dnu nenarobili žiadnu škodu, ani nič zneuctujúceho. Kúpeľný kostol vylámali a skriňky pre milodary ozbíjali (asi 10—15 korún mohlo byť v nich), tabernakulum odzadku sekerou vylámali (tam nenašli ničoho). Táto škoda čini asi 200 korún. V ostatných kostoloch, v kaplnke na kalvárii nespravili škody, len všetky ohrady okolo kostolov a cintorína spálili. Táto škoda môže činiť dve alebo tritisíc korún.

Farská budova neutrpela škodu, len v záhrade majera polámali mi štepy, porúchali veľkú stodolu a všetky ohrady spustošili. Škoda čini asi tisíc korún.

Z môjho majetku ozbíjali komoru pre potravné články, vzali mi dve bundy, dva zimmíky, viac iných šiat, všetku moju bielizeň, dačo perín, so pár koberecov, za koberec slúžiace kožušiny, niekoľko kusov kuchynského náčinia, všetku hydinu, 2 ošípané v hodnote 200 korún, ale mi dali za ne 20 korún, zemiaky, 3 strieborné lyžice, 2 strieborné svietniky, 2 strieborné táce, dolámali mi dve pohovky, iné náradie mi nepokazili, ani knihy, ani písma nebantovali. Konečne mi vzali 2 sudy vína, asi 70 fliaš drahého vína, 1 metrický cent jablák a všetku zeleninu a kapustu. Múku a masť nenašli.

Moju škodu šacujem asi na tritisíc korún.

V meste je asi 10—15 ušetrených bytov, z takých miest, kde domáci boli tam, odniesli polovicu živnosti a šatstva, a kde nenašli nikoho, odtiaľ odniesli všetko a aj dodružgali všetko.

Všetky obchody bez výnimky vylámali a ozbíjali. V roznášaní ukradnutých a Rusom nepotrebných vecí pomáhala im sberba.

Od M.-ovej kúpili sena a obilie a zaplatili zaň a v noci ukradli jej peniaze, kroré dali za seno a obilie.

V Bártfaujfalve kostolu nestalo sa nič, kaštieľ celkom vyrabovali a všetko dodružgali v ňom. U ľudí je len nepatrná škoda.

Na okolí v Zborove a v Rabóci škoda a zbíjanie bolo veľké. V Hertneku, v Lófaive, v Osikove tarári ostali tam, že či tam bolo škody, to ešte neviem.

Z majetku mojich kaplánov Dobránszkemu ukradli jedon koberec, Lukácsovi jedno postelne príkrývadlo,

Andrásovszkému ale vzali všetko, šaty, bielizeň až na posledný kus. Škoda kaplánov obnáša 30, 20, 450 : spolu asi 500 korún.

Aj v bardijovskom katolíckom kruhu je asi 300 korún škody.

V utorok, 1 decembra večer prišli a pustošili do 11 hodiny v noci 8. decembra, keď sa súrne posbierali a na zpiatočnej ceste veľký most od Zborového podpálili. V meste Bardijove zhorela jedna pobočná budova, iné budovy neutrpely škodu.

Počas obsadenia mesta skrze Rusov P. Cyprian odbavil 4 krsty, iných cirkevných funkcií nebolo.

Vďaka vzdávam dobrotivému Bohu, že je môj kostol celý, že mi fara stojí a prosím Jeho svätú milosť, aby mi utrpenú škodu nejakou vynahradil.

Počet na chlieb svätého Antona utisknutých ľudí strašne vzrástol, ale teraz im ho ešte nemôžeme dať, lebo nemáme múky.

Štedrý večer na hlavnom válečnom stáne nemeckej armády.

«Kölnische Zeitung» oznamuje z hlavného válečného stánu nemeckej armády 25. decembra :

Na hlavnom válečnom stáne Štedrý večer veľmi jednoducho slávil, slávnosť ale bola tým dojímavejšia. Cisár Vilhelm svätvečer chcel ztráviť v kruhu svojich ku hlavnému stánu patriacich vojakov. Darmi naplnené stoly postavili v obrovskej šope, ktorá celá bola pokrytá zelenými jedľovými ratolesťami, tak že z povaly nič nebolo vidieť. Pri stoloch postavených pozdĺž šopy, na ktorých stál v žiare početných sviec ligotajúci sa vianočný strom, každý našiel svoje miesto, počnúc od cisára až po posledného povolaného landšturmistu. Každý dôstojník a každý obecný vojak dostal rovnaký koláč, orechy, jablká a cisárovu podobizeň. Chlapi krem toho dostali mechúry na dohán a cigary. V predku siene stál oltár, pred ním veľké jasle, na oboch bokoch ktorých stál veľký vianočný strom. Slávnosť začala sa s odspievaním starej vianočnej piesne. Cisár Vilhelm prítomných oslovil týmito slovami :

— Dobrý večer, kamaráti !

Po krátkej kázni duchovného odspievali druhú vianočnú pieseň, načo generál Plessen cisárovi vyslovil vďaka za peknú slávnosť, potom cisár povedal nasledovnú reč :

— Kamaráti ! V zbrani stojíme tu spolu, aby sme slávil tento svätý sviatok, ktorý inokedy v pokoji, doma slávime. Naše myšlienky zaletujú domov ku našim milovaným, ktorým môžeme ďakovať tieto dary, ktoré v takom hojnom počte vidíme na stole. Boh tak chcel, aby nás nepriateľ prinútil, aby sme tento sviatok tu slávil. Napadli nás, teda sa bránime. Nech dopraje Boh, aby z tohto sviatku pokoja jeho pomocou plynulo na nás a na našu vlasť hojné víťazstvo po ťažkých bojoch. Stojíme na nepriateľskom území, našu zbraň a naše srdce k Bohu obracajúc. Povedzme,

čo kedysi veľké volebné knieža riekol : «Do prachu pokoríme každého nepriateľa Nemecka. Amen.»

Potom cisár šiel okolo stolov a početných dôstojníkov, ako aj vojakov vyznačil oslovením.

CHYRNÍK.

Nový rok jeho veličenstva kráľa. Jeho veličenstvo kráľ na nový rok ráno prijal novoročné blahoželanie následníka trónu arcikniežata Karola Franca Jozefa, arcikňažny Zity, arcikniežata Franca Salvatora, arcikňažny Marie Valerie a ich dietok. Predpoludním arcikniežatá Leopold Salvator a Karol Štefan vinšovali jeho veličenstvu kráľovi šťastlivý nový rok. Popoludní bol u kráľa rodinný obed.

Kardinal knieža-princas Uhorska, arcibiskup ostrihomsky dr. Ján Csernoch z príležitosti nového roka vo zvláštnom výsluchu prijal blahoželania arcikapituly ostrihomskej, ústredného duchovenstva a zastupiteľstvá svetských vrchností.

Dedič trónu v Bukovine a v Marmarošskej. Dedič trónu arciknieža Karol Franc Jozef minulého týždňa zaviezol sa na automobile do bukovinskej obce Redautz. Jakonáhle sa obecnosť dozvedela o návšteve vysokého hosta, každý pospiechal na námestie a razom bol automobil množstvom ľudu obtočený. Rumunské roľníčky pokľakaly si a tak žehnaly dediča trónu, ktorého srdečné ovácie až k slzám dojaly. V blízkom meste Kimpolungu ozdobili domy zástavami a večer mesto osvietili. Zo súseďných, v hlbokých dolinách ležiacich dedín zástupy rumunského ľudu prišli z tejto príležitosti do mesta, spievajúc rakúsku hymnu v rumunskej reči. Zavčas rána pred odchodom dediča trónu boly služby Božie spojené s modlitbou za kráľa a dediča trónu. — Arciknieža Karol Franc Jozef cieľom prehliadnutia našich v stolici marmarošskej účinkujúcich čiat v nedeľu prišiel do Marmarošsziget, kde ho obecnosť a vrchnosti holdujúcim oduševnením vítaly. Večer na počtu dediča trónu bol fakľový pochod, za ktorý dedič trónu srdečne ďakoval. Následník trónu prehliadol čaty generála jazdy baróna Planzera a celý deň bol v bojovnej čiare. Dedič trónu generálovi jazdy barónovi Planzerovi odovzdal veľký križ rádu Leopolda s válečnou ozdobou a viacerým hrdinským vojakom osobne pripál na prsia vyznačenie.

Z biskupstva spišského. Jeho excellencia osvietený pán biskup dr. Alexander Párvy z tých teplých šiat, ktoré v katolíckych dievčenských ústavoch diecese zhotovovať dá na svoje útraty, Katolíckemu Karitásovi zase poslal 200 čapíc proti snahu, 120 brušných pásov, 50 metrov flanelu, 20 spodných nohavíc, 20 párov onúc, 49 párov nákolenníkov, 186 párov zápästkov, 20 hrdelných pásov; trstenský farár Štefan Zaják poslal 24 čapíc proti snahu a 23 párov zápästkov; slovensko-vesský farár Ján Dideczky na vianoce vojakov poslal 30 a žegranský administrátor Viktor Grieger 20 kor. —

Švábovská fara skrze farára Ondreja Kurucza z kostolnej základiny na uhorskú vojenskú požičku značila 2800 korún. — Malolomnický administrátor Franc Jendrusčík povolaný je k vojenskej kňazskej službe, v malolomnickej fare koná teraz duchovné práce Jozef Miehna, kaplán nižnoružbachský.

Košický biskup vojakom. Z Košíc píšú: Osvietený pán biskup košický dr. Augustin Fischer-Colbrie vojakom tretej armády v štyroch truhlách poslal zimné teplé spodné šaty, čapice proti sňahu a zápästky.

Baňskobystrický biskup za ranených. Osvietený pán biskup baňskobystrický dr. Wolfgang Radnai na vianočný stromček pre ranených vojakov, umiestnených v Baňskej Bystrici dal 500 korún; okrem toho medzi chudobnými a katolíckymi ústavmi svojho sídelného mesta rozdelil 1300 korún a na vystavné útraty rim.-kat. školy v obci Kiszelfalu daroval 3000 korún.

Chýry zo Spiša. Naša stolica na vojenskú požičku zo stoličných peňazí značila 120.000 a stoliční úradníci 23.750 korún. Malé a veľké obce značily v novoveskom okrese 141.650, v gelnickom okr. 75.400, v kézmarkskom okrese 28.300, v sobotskom okrese 26.700, v levočskom okrese 17.800, v starolubovenskom okrese 14.100 a v podhradskom okrese 9500 korún; firma Scholtz v Mateovcácn značila 50.000 korún. Na vianočné dary pre chorých a ranených vojakov, opatrovaných v Kézmarku, sossbieralo sa v meste a na okolí 1001 kor. hotových peňazí, mnoho cigár, cigaret a pečiva. Žiaci novoveského hl. gymnázia na hárkoch Vojsko napomáhajúceho úradu na vianoce vojakov znovu nasbierali 168 korún. — 14. decembra na podolinsko-poprádskej železnici viezli 70 zajatých ruských vojakov. V Levoči zase otvorili stredné školy. — Vo Felkej 12. decembra zomrel lekár dr. Róbert Maléter, majiteľ zlatého záslužného križa, v 90. roku života svojho. — 15. dec. okolo poludnia vidieť bolo dúhu na severozápade. V Magure 17. a 22. dec. v noci pršal dážď. — Prákdorfský učiteľ Rudolf Schwabik hrdinskou smrťou zomrel na severnom bojišti. V starovesskej nemocnici Červeného Križa následkom zapálenia pľúc 6. decembra zomrel v 24. roku života svojho Peter Schlag, kaprál segedínskeho 3. honvédskeho husárskeho pluku, rodák z torontálskej obce Sárča. Pochovali ho s vojenskou pompou pri účasti obyvateľstva starovesského a mafašovského; pri hrobe peknú príležitostnú reč povedal hanušovský dekan-farár Peter Krávecz. Nebohy hrdinsky bojoval v mnohých víťazných bitkách v Srbsku, v Rusku a v Galícii. — Vojenský pomocný lekár dr. Eugen Csáky, syn podolinského lekára, dostal sa do ruského zajatia, taktiež i Ján Offinger, predstavený novoveského pozemkového úradu. — Dubravský r. kat. učiteľ Karol Schich ml. v bitke pri Tomašove ztratil ľavú ruku. Hrdinský učiteľ sa už navrátil k svojim žiakom a začal svoje učiteľské účinkovanie. — Spišskobelanský rodák Viktor Gretzmacher, zilahský gymn. profesor, pre svoje hrdinské držanie pred nepriateľom vyznačený je so striebornou medailou hrdinskosti. —

V Žakovciach miestny rim.-kat. učiteľ Jozef Lihots na vianoce vojakov sossbieral 112 kor. 50 hal, žiaci kézmarkského gymnázia na tenže cieľ obetovali 117 kor. a barónka Riza Wildburg z Kézmarku darovala 1000 cigariet. Pre starovesskú nemocnicu Červeného Križa, v ktorej minule cez viac dní opatrovali i jedného raneného donského kozáka, richvaldský rodák Jozef Kopružák ml. z amerického Douglasu poslal dve koruny. — V Toporci 6. dec. zomrela manželka veľkostatkára Jána Görgeyho, rodz. Ujházy, v 51. roku života svojho. Jej jediný syn Albert Görgey, delostrelecký poručík v rezerve, ktorý bojuje proti nepriateľovi, nemohol jej ani poslednú úctu preukázať. — Starovesský okresný podsudea Eduard Bachó preložený je do Ružomberku.

Nový veliteľ našej balkánskej armády. Jeho veličenstvo kráľ generála Jazdy arciknieža Eugena vymenoval za veliteľa 5. armády a nariadil, aby poľný zbrojmajster Oskar Potiorek zo zdravotníckych príčin na vlastnú prosbu bol prevzatý do pensijného stavu. Jeho veličenstvo podmaršalla Alfreda Krausza vymenoval za náčelníka generálneho štábu 5. armády a podmaršalla Štefana Šarkotiča za kommandujúceho generála Bosny a Hercegoviny.

Na podporu rodín narukovaných katol. učiteľov do 5. decembra sossbieralo sa 3192 korún.

Koľko údov má Nemecká Katolícka Ludová Jednota? Nemecká Katolícka Ludová Jednota s koncom júna mala 805.909 údov. Počet jej údov behom posledného roku porástol o 29.819.

Žiaci za vianoce vojakov. Z Košíc oznamujú, že žiaci košického kráľ. kat. hlavného gymnázia následkom vyzvania svojich profesorov, na vianočné dary vojakov složili 320 korún.

Zamenenie ranených zajatcov. Dľa rímskych zpráv svätý otec Pápež Benedikt XV. porobil kroky, aby vojnu vedúce štáty zamenily svojich ranených zajatcov, ktorí sú vojenskej služby už vôbec neschopní. Neni vytvorené, že návrh svätého otca bude prijatý. Niekoľko vojnu vedúcich štátov udajne už i privolilo na návrh sv. otca Pápeža.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédsky pluk; *komp.*, je tolko ako kompania; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Z 9. honvédskeho pešieho pluku košického: Balla Mikuláš zástavník 10, Bohátka Matej nadporučík 9, Böhm Karol dr. kadet 9, Grosmann Imrich poručík (Baňská Štiavnica) 11 †, Körtvélyesy Zoltán kadet 10, Maklári Zoltán kadet 11, Peskó Pavel kadet 11 †, Pitko Ján kadet 10, Sárközy Štefan poručík 10, Szatmáry Alfred kapitán 10 †, Tóth Koleman 11, Alexi Pavel 11 †, Anderesó Adolf 10, Anderkó Ján 9 †, Antal

Ján (Pribilina, st. liptovská) 9 ě, Azuth Juraj 10, Balara Jozef (Frigyesvágás, st. spišská) 11 ě, Barányi Štefan 11, Bartha Karol 10, Battyányi Ján (Nagygéres, st. zemplénska) 9 ě, Bendik Štefan (Levoča, st. spišská) 10 ě, Bernyák Matej (Patak, st. liptovská) 9 ě, Blau Herman (Abaujszántó) 9 ě, Bludik Štefan 9 ě, Bodé Július (Leibic, st. spišská) 9 ě, Böhmer Ján (Boca, st. liptovská) 9 ě, Boros Peter (Malá Poruba, st. liptovská) 9 ě, Chripko Jozef cugsfírer 9 ě, Csaj Ondrej cugsfírer 10, Csernyánszky Jozef 5, Csupka Jozef cugsfírer, Czany Matej 10, Czibak Martin cugsfírer 11, Dancs Jozef 11, Danjel Ján 10, Deli Franc 10, Droppa Ján 10, Dubrava Peter 10 ě, Dudás Július 10, Dudás Štefan 9, Duranszky Jozef 10, Dzuraško Ján 11, Elischer Vilhelm 9 ě, Fodor Jozef 10, Freyer Pavel 10, Fries Ján 11, Frunko Jozef 12, Fuňak Štefan (Porúbka, st. liptovská) 9 ě, Gabčo Jozef 11, Gabran Ján 10, Gacsó Ján 11, Gančarčík Jozef (Kisfrankvágás, st. spišská) 9 ě, Geldorik Ján 11, Gelhof Július 10, Gemza Pongrác 11 ě, Gonda Ján (Nagyszalók, st. spišská) 9 ě, Grivalszky Ján 11, Groflík Vazul 11, Gumann Ondrej 11, Gumbera Michal 11, Gurník Jozef 11, Gyermek Alfred 11, Haberern Mikuláš (Kežmark, st. spišská) 9 ě, Hadáč Jozef (Stankovany, Liptov) 11 ě, Hencs Ján (Dományfalu, stolica spišská) 9 ě, Hericz Benjamin 11, Hišček Jozef 10, Holub Ludvik 11, Horváth Bartolomej (Cseténye, st. Abauj-Torna) 11 ě, Hovanec Pavel 11, Hovský Michal 9 ě, Hudák

Michal 10, Hugyecz Pavel 9 ě, Hurkala Mikuláš 9, Hvizdoš Ján (Riechnó, st. spišská) 12 ě, Izarik Štefan kaprál 9, Jačko Štefan 11, Jakči Jozef (Nemecká Lupča, st. liptovská) 9 ě, Janík Štefan (Savnik, st. spišská) 11 ě, Kalász Július cugsfírer 9, Kalata Valent kaprál 11 ě, Kapusta Ján 11, Káts Ondrej kaprál 10, Képes Štefan 10, Kesel Ján 10, Klančo Ján 11, Klein Ján 10 ě, Kliavik Ján 9, Klug Emil (Duránd, st. spišská) 10 ě, Kmetz Daniel 10, Konrád Jozef 10, Kovács Ondrej 10, Kovács Ján (Gölniebanya, st. spišská) 9 ě, Kovalčík Ján (Bélakorompa, st. spišská) 11 ě, Kriger Jakub 11, Krong Elek (Kövesfalva, st. spišská) 9 ě, Kuffer Ludvik 9, Kull Jozef 11, Kurgáč Ján 10 ě, Labanc Imrich 9 ě, Lucuš Martin 11, Laut Ján 12, Lichardus Ján kaprál 9 ě, Lopata Ján 10, Lőrinc Ondrej 11, Lumear Kornel cugsfírer 11, Mahovič Ján 10 ě, Maliňák Jozef 10, Malmák Peter 11, Maristyak Ján 10 ě, Marušin Martin 10.

(Pokračovanie nasleduje.)

Ceny obilia.

Pšenica zadunajská m. c. 40.80 kor. — Raž m. c. 30.60 kor. — Jačmeň m. c. 28. kor. — Pšeničné otruby 18.20—18.60 kor. — Zemiaky hornouhorské biele 6.50—7.00 kor.; žlté 8.50—9.00. Peštianske ružové 9.00—9.20 kor.; žlté 8.00—8.20 kor.

Makulatura-papier

(starých novin papier veľmi hodí sa k zaobaleniu bársjakých predmetov) metr. cent po 8 Kor. k dostaniu u vydavateľstva.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva

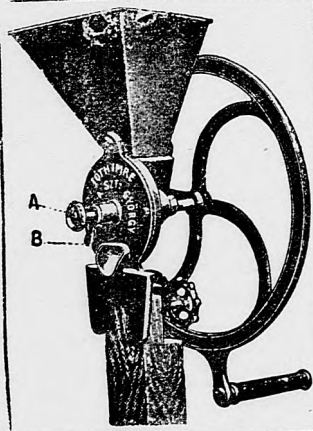
FRANZ BAUMGARTEN

Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33—72.

Oznamy prijíma administrácia

„Krestan“

BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

Každý si sám môže byť MLYNÁROM,

kto si zaopatrí mnohú zhotovený a všetko podobné prevyšujúci stroj na mletie šrotu. Tento stroj nevyhnutne potrebný je zvlášte gazdom bývajúcim na taniach, ako aj dochovavateľom hydiny, osipných a inej drúbeže. Moje stroje možno najdokladnejšie regulovať, následkom čoho nimi každé semá zozna, kukuricu, jačmeň, raž, pšenicu, kávu, koreniny mlet možno od hrubého šrotu až po fajnú múku. Prednosť tonoto stroja je, že gazda nim dľa ľúbosti toľko môže mlet, koľko potrebuje a preto melivo vždy mu je čerstvé. Skrze to, že vo mlyne nemusí nič platiť, stroj sa mu len skoro vyplatí. Za jednu hodinu možno na ňom somleť 65—70 litrov kukurice a do jeho trichterára naraz smesti sa päť litrov kukurice. So ženúcim kolesom váži 16 kilogramov a k upevneniu je ľahko na jakomkoľvek mieste.

K objednanu s poštovou dobiereku i so zaobalením a pri jednoročnej záruke, len za **18 korún** u

IMRICHA TOTH

Jászalsószentgörgy.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosy.
Nikto nikdy nemal lepšej kosy, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivého ostria zlato kosu, za ktorú nás pozhľadávať bude. Tieto kosy už od 50 rokov rozposielame najväčším pántstvom a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedné zameníme zdarma. — Cena jednej „Bazilika zlatoj kosy“ s poštovou dobiereku:

	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
--	----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosy 2-20 2-30 2-40 2-50 2-60 2-70 2-80 3-20 kor.

Cena 1 kusa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Tak j nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosy. Pri kúpe 10 kusov kós 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postríbrebný metalový kríž. Prošime na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový cenník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosy a veľký obchodný dom.